

j

Na osnovu članova 19. i 21. Statuta Saveta za štampu i članova 15. i 16. Poslovnika o radu Komisije za žalbe, Komisija za žalbe Saveta za štampu u sastavu: Jelka Jovanović, Olivera Milošević, Snežana Andrejević, Vlado Mareš, Zlatko Čobović, Bojan Cvejić, Dragan Đorđević, Jelena Petković, Nadežda Budimović i Marija Babić, na sednici održanoj 25.8.2022. godine, većinom glasova, izriče

JAVNU OPOMENU

Tekstom „Što se tiče organizatora Gročanskih svečanosti ‘Hitlerjugend’ i ‘Titovi pioniri’ imaju jednaka prava”, objavljenim 27.jula 2022. godine, portal “Žig info”

1.prekršio je tačku 6 Odeljka IV (Odgovornost novinara) Kodeksa novinara Srbije o obavezi novinara da neguje kulturu i etiku javne reči,

2.prekršio je i tačku 1 Odeljka V (Novinarska pažnja) o obavezi novinara da pristupa poslu sa dužnom profesionalnom pažnjom.

Odluka Komisije biće objavljena na sajtu Saveta za štampu (www.savetzastampu.rs) i dostupna javnosti.

OBRAZLOŽENJE

Jasmina Andrić, majka deteta koje je član borilačkog sportskog kluba zatražila je uklanjanje teksta u kojem se klubovi porede sa “Hitlerjugendom” i “Titovim pionirima”. Postavila je pitanje da li soboda štampe podrazumeva da se deca porede sa nacistima, bez obzira ko ih trenira. Zatražila je da redakcija povuče tekst i da se izvini.

U odgovoru na žalbu urednik portala Željko Matorčević, naveo je da žalba nije jasna i da nije navedeno na koje odredbe Kodeksa se odnosi. Objasnio je da je u tekstu je boldovano, kako bi se istaklo da je “metaforički gledano” za GO Grocka učesšće na turniru legalnih i nelegalnih klubova isto kao izjednačavanje “Hitlerjugenda” i “Titovih pionira”. U tekstu je objašnjeno da određeni klubovi rade suprotno zakonu, ali nije navedeno koji su to klubovi, tako da identitet nijednog deteta nije otkriven. Tekst je napisan na osnovu dopisa sportskih klubova predstavnicima lokalnih vlasti, a u interesu je roditelja da znaju da li im dete trenira u legalnom klubu ili ne. Matorčević je istakao i da čitaoci u toj sredini ne razumeju šta je satira, karikatura ili demagogija. Podsetio je i da je on pre četiri godine pretučen, a da je kolegi Milanu Jovanoviću zapaljena kuća. Brat bivšeg predsednika opštine, kome se sudi kao nalogodavcu paljenja Jovanovićeve kuće, iskoristio je svoj politički uticaj da se veče borilačkih veština ne održi, jer nije mogao da promoviše svoj nelegalni klub, navedeno je, između ostalog u odgovoru na žalbu.

Budući da redakcija portala nije uvažila zahtev žaliteljke, žalba je upućena na odlučivanje Komisiji za žalbe.

Po mišljenju većine članova Komisije za žalbe, tekst je loše napisan, nerazumljiv i da ne nudi čitaocima objašnjenja i detalje događaja koji je bio povod za tekst. Kritika određene pojave, posebno kad je reč o zloupotrebama političkog uticaja, dozvoljena je i poželjna, ali je u ovom slučaju napravljeno nepotrebno grubo poređenje, koje može da povredi i decu i roditelje. Komisija smatra da nije bilo nikakvog razloga da se tema obradi na ovakav način, te da je upotrebljena metafora (posebno uz ilustraciju na kojoj je kukasti krst) preterana, uvredljiva i potpuno promašena.

Pri tome, ovakav tekst ni na koji način nije doprineo boljem informisanju javnosti, koja je o dešavanjima u vezi sa organizovanjem i otkazivanjem turnira u borilačkim sportovima za decu mogla biti obaveštena savim drugačije i mnogo bolje. Autor teksta nije ukazao na suštini problema, nije roditeljima objasnio zbog čega neregistrovani klubovi ne mogu da učestvuju na turniru i zašto je važno da njihova deca treniraju u klubovima koji rade u skladu sa zakonom. Umesto toga, on je problem nelegalnog rada klubova i zloupotrebe političkog uticaja lokalnih čelnika i budžetskih sredstava, "preneo" na decu koja treniraju borilačku vještinu, upoređujući ih sa pripadnicima nacističke omladinske organizacije.

Komisija je posebno imala u vidu okolnosti u kojima rade novinari portala "Žig info", pretnje i napade kojima su bili izloženi (zbog čega imaju punu podršku cele medijske zajednice), ali smatra da i ovaj, kao i svi drugi mediji u Srbiji mora da izveštava u skladu sa odredbama Kodeksa novinara Srbije. Ovoga puta, po mišljenju većine članova Komisije, to nije bio slučaj. Napravljena je greška, koju redakcija nije htela da ispravi, tako da su prekršeni etički standardi profesije.

Članovi Komisije su, zbog svega ovoga, odlučili da je prekršena tačka Kodeksa koja novinare obavezuje na poštovanje kulture i etike javne reči, kao i tačka po kojoj novinar mora da pristupa poslu sa dužnom profesionalnom pažnjom.

Jedan član Komisije bio je protiv ovakve odluke, ocenjujući da autor možda nije izabrao najbolji način da ukaže na problem, ali da Kodeks, ipak, nije prekršen. Po njegovom mišljenju više je stvar ukusa da li će se nekome dopasti poređenje koje je napravljeno ili ne, a upotreba termina „Hilterjugend“ ili „Titovi pioniri“ toliko je česta da više ne izaziva nikakve reakcije kod čitalaca.

Beograd, 25.8.2022.

Predsedavajuća

Jelka Jovanović